

1 Dat is niet leuk wakker worden

Koos' slaapkamerdeur zwaait open. Moeder komt binnen. Met grote passen loopt ze naar het gordijn en trekt het met een ruk aan de kant.

'Koos, moet je kijken!' roept ze enthousiast. 'Het heeft gesneeuwd. Alles is wit. Prachtig.'

Koos trekt zijn hoofd van het kussen.

‘Het zal toch niet waar zijn’, zegt hij op een moppertoontje. Hij staat op en wankelt naar het raam. De straatlantaarn heeft een muts op van minstens twintig centimeter dik. Dikke sneeuwvlokken dwarrelen door het gele lamplicht. Het grasveld en de straat zijn spierwit. Koos zucht. ‘Wat een ellende.’

‘Nou, jij klinkt ook niet blij.’

‘Ik ben ook niet blij.’

‘Waarom niet?’

‘Waarom niet? Waarom niet?! Sneeuw is koud. In de sneeuw kom je met je fiets niet vooruit. Als het gesneeuwd heeft, word je op het schoolplein op sneeuwballen getrakteerd. Dan wordt je gezicht ingesmeerd met sneeuw. Er wordt sneeuw in je nek gepropt. En dat moet je allemaal vooral leuk vinden. Want dat noemen we sneeuwpret. Heel Nederland, en zeker Friesland is er gek op. Ik verdenk de Friezen ervan dat ze hun land zo genoemd hebben omdat ze niet genoeg van vorst kunnen krijgen. Friezen ontdooien als het gaat vriezen. Maar deze Fries niet. Ik ben geen echte diepvries. Ik wilde dat ik een beer was, dan hield ik een winterslaap.’

Hij loopt terug naar zijn bed.

‘Maak me maar wakker als de meivakantie begint.’

‘Niks d’r van mannetje. Je gaat er nu uit. Wassen, aankleden en naar buiten. Iris is al in de tuin sneeuwballen aan het gooien met haar vader en haar broer.’

‘Mooi hun gang laten gaan. Mij niet gezien.’

‘Poeh’, schampert moeder. ‘Ben jij nou een vent?’

Met een zwaai gooit Koos de dekens van zich af.

‘Een vent?’ zegt hij boos. ‘Ben je een vent als je het fijn vindt om een kleffe sneeuwbal in je gezicht te krijgen? Ben je een

vent als je van vissen houdt en je handen nog drie dagen naar die stinkbeesten ruiken? Ben je een vent als je van barbecueën houdt en je het lekker vindt een stuk vlees te eten dat zwart van buiten en half rauw van binnen is? Ben je dan een vent?’

Mama haalt haar schouders op. ‘Wat vind jij dan een vent?’

‘Een echte vent? Dat is iemand die iedereen te slim af is. Die zijn hoofd schudt als hij jongens ziet die sneeuwballen gaan gooien of gaan vissen om maar aan elkaar te laten zien hoe stoer ze wel niet zijn. Nee, de echte vent heeft dat niet nodig. Die lost moeilijke zaken op en vindt schatten. En die rijdt als hij groot is in een Jaguar met geheime vakken erin. Dat is een vent!’

‘Zo iemand als jij dus.’

‘Precies.’

Met lange tanden eet Koos zijn ontbijt. Het wordt een rot dag, dat voelt hij nu al. Glibberen door de sneeuw en afschuwelijke sneeuwpret op het schoolplein. Er wordt aan de deur gebeld.

Moeder doet open.

‘Koos, Iris voor jou.’

Koos schuift zijn bord van zich af en loopt naar de gang. Voor de deur staat Iris. Ze heeft een jas aan met een opstaande kraag. Op haar blonde krullen heeft ze een leuke ijsmuts met flappen aan de zijkant. Haar wangen gloeien rood en haar ogen schitteren.

‘Kom je? We kunnen nog even sneeuwballen gooien voor we naar school moeten.’

‘Ik hou niet van sneeuwballen gooien.’

Iris’ wenkbrauwen schieten omhoog.

‘Niet van sneeuwballen? Waarom niet?’

‘Omdat jij vast veel beter bent dan ik. Dus krijg ik steeds ballen tegen mijn hoofd. En ik gooi er toch steeds naast.’

‘Daarom vind ik het nou juist zo leuk’, grinnikt Iris.

‘Ik niet.’

‘Maar je wilt ook altijd dat ik met jou “vier op een rij” speel en dat win je ook altijd. Waarom doe je nou niet eens iets voor mij?’

‘Omdat je van “vier op een rij” niet koud en vies wordt.’

‘Nou dan ga ik maar weer’, zegt ze terwijl ze zich omdraait. ‘Maar ik weet zeker dat Sherlock Holmes de beste sneeuwballengooier van de wereld was. Dus jij lijkt helemaal niet op hem.’

Dat laat hij zich niet zeggen.

‘Ik eet mijn brood op en dan kom ik!’

Iris kijkt achterom. Haar lach klinkt wel erg triomfantelijk.

Twee uur later zit Koos in de klas. Het fietsen door de sneeuw was een marteling voor zijn dunne spillebenen. Toen hij bij school de sneeuwballen door de lucht zag vliegen, was hij op de hoek van de straat blijven staan tot de bel ging. Hij was als laatste binnengekomen.

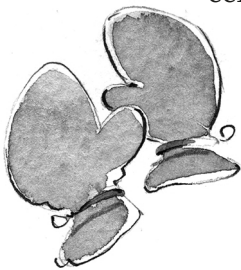
Meester Visser staat voor de klas. Hij glimlacht geheimzinnig.

‘Ik heb straks een verrassing’, zegt hij. ‘Maar eerst doe ik de bijbelvertelling.’

‘Ik denk dat ik het weet’, roept Erik ongevraagd. ‘We gaan vast een sneeuwballengevecht houden in plaats van rekenen.’

Er gaat een gretig gejuich op in de klas. Koos kijkt geschrokken naar het gezicht van meester Visser. Het zal toch niet waar zijn. Meester blijft glimlachen, maar hij laat niets merken.

Koos zucht. Erik krijgt vast gelijk. Er komt een

sneeuwballengevecht. Hij moet snel iets verzinnen om daar niet aan mee te hoeven doen. Maar wat?

Meester stelt vragen over het verhaal van gisteren.

Gelukkig krijgt Koos vandaag geen beurt.

Meester begint met een nieuw verhaal.

Hij houdt zijn hand boven zijn ogen en wijst in de verte. 'Kijk, kijk dan. Daar in de verte, daar loopt het volk Israël door de woestijn. Daar, die man voorop. Die man met die stok. Dat is Mozes.'

Een paar kinderen hebben niet begrepen dat meester al met het verhaal begonnen is en kijken verbaasd achterom.

Het verhaal gaat over het manna in de woestijn. Het volk had weinig te eten daar. Maar God zorgde ervoor dat er elke ochtend manna in de woestijn verscheen. 's Ochtends vroeg lag het er ineens en in de loop van de morgen verdween het weer.

Meester wijst naar buiten. 'Het was wit als korianderzaad. Dat is iets geler dan de sneeuw die vannacht bij ons gevallen is.'

Koos kijkt zuchtend naar buiten. Viel er nu ook maar manna in plaats van sneeuw. Dat kun je lekker opeten, en na een tijdje is het verdwenen. En het is vast oneerbiedig om er iemand anders mee in te zepen.

Even na negen uur is meester klaar met het verhaal en zingen ze nog een lied. En dan komt meester met zijn verrassing.

Hij wijst naar het schoolplein.

'Jullie hebben gezien dat het gesneeuwd heeft vannacht. En de verwachtingen zijn dat er de komende dagen nog een flink pak bij komt.'

Koos schudt langzaam zijn hoofd. Wat een ellende.

Meester gaat op de hoek van zijn bureau zitten.

‘Deze sneeuw werd al een paar dagen verwacht. En wij, de meesters en juffen, hebben gisteren op onze vergadering een fantastisch plan bedacht. Jullie weten dat we elk jaar iets doen voor een goed doel. Dit jaar gaan we actievoeren voor Stichting Colours. Stichting Colours zit hier in Drachten. Vanmiddag komt er iemand van de stichting langs om te vertellen wat ze met het opgehaalde geld doen. Daar vertel ik nu dus niet zoveel over. Maar het komt erop neer dat de stichting verrassingspakketten stuurt naar gezinnen met jonge kinderen waarvan een van de ouders een ernstige ziekte heeft.

‘Ik wil wel zo’n pakket’, zegt Erik. ‘Mijn moeder ligt met angina op bed.’

‘Wie is Angina?’ vraagt Annelie verbaasd.

‘Angina is niet iemand’, zegt Erik. ‘Angina is een ziekte.’

Meester glimlacht. ‘Angina is best vervelend, maar niet ernstig genoeg voor zo’n pakket. Maar laat ik eerst eens wat meer over ons plan vertellen.’

De klas kijkt gespannen naar hem.

‘Ik heb jullie al eens verteld dat we van plan waren om een rommelmarkt te houden. Het is er nu geen weer voor om dat buiten op het plein te doen, maar in de gymzaal kan dat prima. We kunnen dan snert en warme worsten verkopen.’

Meester steekt zijn vinger in de lucht.

‘Wij hebben een briljant plan bedacht om aan spullen voor de rommelmarkt te komen. Jullie zullen op weg naar school wel gemerkt hebben dat het behoorlijk glad op straat is. Jongelui zoals jullie hebben daar weinig last van, maar vooral oude mensen komen nu niet graag de deur uit. Voor hen is het een hele toer om bijvoorbeeld boodschappen te halen. En dat past prima in ons plan. We gaan een boodschappendienst organiseren.’

‘Wat is een boodschappendienst?’ wil Annelie weten.

‘Dat zal ik uitleggen. Vandaag zetten we een bericht op de website van school. We hebben de krant al gebeld en de Drachtster Courant die vandaag uitkomt heeft het bericht ook opgenomen. Waarschijnlijk zelfs op de voorpagina. En de plaatselijke radiozender Smelne FM besteedt er in elke uitzending aandacht aan de komende dagen. Ik denk dat het een daverend succes gaat worden.’

‘Maar nu hebt u nog niet verteld wat we moeten doen’, zegt Gerben.

Meester knikt. ‘Geduld, geduld. We gaan het volgende doen. Als mensen in deze dagen zelf geen boodschappen willen doen, of als ze dat niet durven, dan doen wij het. Ze kunnen naar school bellen, en hun adres opgeven. Twee bovenbouwleerlingen gaan daar dan naartoe. We proberen ook ouders in te schakelen. De mensen die gebeld hebben, moeten een boodschappenlijstje klaar hebben liggen en voldoende geld meegeven. De leerlingen doen de boodschappen en bezorgen ze thuis. Het enige wat we ervoor vragen is een bijdrage voor het goede doel, of spulletjes voor onze rommelmarkt.’

‘En die boodschappen doen we onder schooltijd?’ vraagt Erik hoopvol.

‘Dat klopt’, antwoordt meester Visser. ‘Gedeeltelijk onder schooltijd, maar ook een tijd daarna. Vanaf half tien kan men bellen. En om vijf uur moeten de laatste boodschappen bezorgd zijn. Dan wordt het donker en moeten jullie thuis zijn.’

Koos zakt bijna onder zijn bank. Hij ziet zichzelf al met zware boodschappentassen slepen. Hij wil best iets voor het goede doel doen, maar waarom altijd zoiets? Waarom kun je niet gewoon een tientje geven en van het gezeur af zijn?

‘Het wordt nog wel een heel geregeld’, klinkt de stem van meester. ‘Alles moet nog goed met de ouders worden overlegd. Er moet een schema komen, zodat iedereen eerlijk aan de beurt komt.’

Ineens bruist er een plan in Koos omhoog.

Hij steekt vliegensvlug zijn vinger op.

‘Wat is er Koos?’

‘U hebt een coördinator nodig.’

Meester kijkt hem verbaasd aan.

‘Wat is dat nou weer voor een raar woord?’ zegt

Ineke half boos.

‘Een coördinator is iemand die alles regelt. En dat wil ik wel doen. Ik moet lijsten van de leerlingen in de klassen hebben. Dan kan ik koppels maken. Ik moet ook de adressen hebben en een kaart van Drachten. Dan prik ik bij alle adressen een speld in de kaart. Als er dan iemand belt, kan ik gemakkelijk zien wie daar in de buurt woont, dan kan die de boodschappen doen.’

Hij ziet tevreden dat meesters mond een eindje open zakt van verbazing.

‘Zie je dat zitten, Koos? Ik wilde het zelf doen, maar als ik jou zo hoor heb jij al betere plannen dan ik. Hoe doe je dat zo snel?’

Koos haalt zijn schouders op. Hij kan moeilijk zeggen dat hij altijd heel snel plannen heeft als hij anderen het werk kan laten doen waar hij zelf geen zin in heeft. Maar deze keer is hij ook best verbaasd over zichzelf. Hij gaat echt nog eens wereldberoemd worden in heel Nederland.

‘Zal ik direct maar beginnen?’ stelt hij voor.

‘Ik had eigenlijk nog een verrassing’, zegt meester. ‘Erik had gelijk. We gaan later op de dag met de hele school van de sneeuw

genieten. Eerst fortten bouwen en dan elkaars fortten veroveren. Daar wil jij toch ook wel aan meedoen Koos?’

Koos juicht vanbinnen. Maar dat laat hij niet merken. Hij maakt een royaal gebaar.

‘Gaan jullie maar lekker sneeuwballen. Ik ben veel te druk met coördineren, met alles regelen.’

Koos ziet het glimlachje dat om meesters lippen danst. Meester heeft hem door, maar gelukkig speelt hij het spelletje mee.

‘Bedankt Koos. Fijn dat je dat ervoor overhebt.’

